

Justitieombudsmannen
stf Leif Ekberg

Fråga om lagligheten av Radiotjänst i Kiruna AB:s handläggning av ett överklagande av ett beslut om TV-avgift

Anmälan

I en anmälan mot Radiotjänst i Kiruna AB (Radiotjänst), daterad den 19 maj

2004, uppgav AA bl.a. följande. Den 9 oktober 2003 överklagade BB Radiotjänsts beslut att registrera honom som innehavare av TV-mottagare. Radiotjänst hade vid tiden för anmälan inte beaktat överklagandet.

Utredning

Radiotjänsts akt i ärendet hämtades in och granskades. Av akten framgick bl.a. följande. Radiotjänst meddelade den 19 september 2003 ett beslut om omprövning av BB:s TV-avgift varefter han i en skrift rubricerad ”överklagan” den 9 oktober 2003 klagade på omprövningsbeslutet. Med anledning av detta skrev Radiotjänst den 20 oktober 2003 till BB och frågade honom om hans brev med ankomstdatum den 10 oktober 2003 avsåg ett överklagande till länsrätten. I så fall ombads han att snarast kontakta Radiotjänst.

Genom ett telefonsamtal med handläggaren vid Radiotjänst, CC, inhämtades den 15 juni 2004 följande upplysningar angående handläggningen av överklagandet.

– – – Skrivelsen från BB, rubricerad ”överklagan”, som kom in till Radiotjänst den 10 oktober 2003 har inte sänts över till länsrätten. Skälet härtill är att BB aldrig hörde av sig med anledning av det brev Radiotjänst skickade till honom den 20 oktober 2003 med en förfrågan om hans skrivelse avsåg ett överklagande.

Radiotjänst har som rutin att regelmässigt sända en sådan förfrågan till kunder som skriver till Radiotjänst efter att Radiotjänst omprövat ett beslut om avgiftsskyldighet. Det är bara i de fall där det väldigt tydligt framgår att kunden vill att skrivelsen skall sändas till överinstansen som Radiotjänst sänder över skrivelsen utan att först fråga kunden. Även i de fall skrivelsen rubriceras som ett överklagande tillfrågas kunden om den avser att överklaga Radiotjänsts beslut. För det fall kunden inte hör av sig vidtas ingen ytterligare åtgärd.

Därefter remitterades anmälan till Radiotjänst för yttrande över vad som anförts i anmälan till JO om handläggningen av överklagandet den 9 oktober 2003.

Yttrandet skulle även innehålla en redogörelse för Radiotjänsts rutiner för handläggning av överklaganden.

Radiotjänst, genom verkställande direktören DD, gav den 30 augusti 2004 in följande yttrande (bilagorna utelämnade här).

I de fall handläggaren hos Radiotjänst genom en överklagandeskrift upplever att kunden inte har förstått ett tidigare beslut om omprövning, kan ett brev med förtydligande sändas. Detta är inget generellt förfarande, utan förekommer i de fall handläggaren, av innehållet i kundens brev, upplever att en mer utförlig beskrivning av grunden för ett tidigare beslut behövs.

I det aktuella fallet har BB i brev (daterat 2003-10-09 – bilaga 1) uppgett att han inte fått någon ”logisk förklaring i ert beslut”. Till följd av detta har handläggaren hos Radiotjänst skrivit ett brev till BB med en mer utförlig beskrivning av grunden för beslutet om påförande av tv-avgift (brev daterat 2003-10-20 – – – bilaga 2). I detta brev har även frågan ställts om ärendet skall vidarebefordras till länsrätten som nästa instans.

Ovan nämnda brev från Radiotjänst daterat 2003-10-20 kom i retur. Brevet hade skickats till adress Ö. XXXX i Båstad, som enligt det centrala adressregistret SPAR var BB:s folkbokföringsadress. Vid eftersökning i SPAR i samband med det returnerade brevet framkom ingen ny adress.

AA yttrade sig den 17 september 2004 över remissvaret och anförde bl.a. att Radiotjänst efter en ny omprövning bifallit BB:s överklagande.

I beslut den 15 april 2005 anförde *stf JO Ekberg* följande.

Bedömning

Enligt 15 § lagen (1989:41) om TV-avgift skall Radiotjänst ompröva beslut om avgiftsskyldighet och om påförande av avgifter enligt lagen om den som beslutet rör begär det eller skäl annars föreligger. Radiotjänsts beslut i ärenden om omprövning får enligt 21 § överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Även om ett beslut om omprövning överklagas, skall Radiotjänst ändra beslutet, om det är uppenbart oriktigt.

Frågan inom vilken tidsfrist en skrivelse med överklagande och övriga handlingar i ärendet skall överlämnas till överinstansen är inte reglerad i någon författning. Det ligger i sakens natur att ett överlämnande – när ett sådant skall äga rum – måste ske utan dröjsmål. Den allmänna regeln i 7 § förvaltningslagen (1986:223) om snabb och enkel handläggning m.m. skall vara vägledande även i detta hänseende (prop. 1985/86:80 s. 77). JO har i tidigare ärenden uttalat att överlämnandet normalt bör ske inom en vecka efter det att överklagandet kom in.

Av utredningen framgår att BB:s överklagande kom in till Radiotjänst den 10 oktober 2003 och att Radiotjänst, efter att ha skickat en förfrågan till BB om han ville att överklagandet skulle vidarebefordras till länsrätten, inte vidtog någon åtgärd förrän efter det att yttrandet avgetts till JO den 30 augusti 2004, dvs. efter drygt tio månader, då det överklagade beslutet ändrades i enlighet med vad BB yrkat.

Rätten att överklaga ett myndighetsbeslut disponeras ensidigt av den enskilde som berörs av beslutet. Det ankommer inte på myndigheten att göra någon utredning angående en till myndigheten inkommen skrivelse med överklagande huruvida

avsändaren verkligen har för avsikt att överklaga. Endast i ett sådant fall där det av innehållet i skrivelsen inte över huvud taget går att utläsa vad avsändaren avser med skrivelsen bör myndigheten kontakta vederbörande.

Vad nu sagts gäller även Radiotjänst som vid handläggningen av sina ärenden enligt vad som föreskrivs i 14 § lagen om TV-avgift skall jämföras med myndighet.

Den av Radiotjänst tillämpade ordningen att i fall där Radiotjänst bedömer att klaganden inte rätt förstått det överklagade beslutet ta kontakt för ytterligare information och för bekräftelse av att överklagandet skall bestå är felaktig och saknar stöd i lag och praxis. Radiotjänst skulle därför i detta fall där det mycket tydligt framgick att avsändaren var missnöjd med Radiotjänsts beslut och rubricerat sin skrivelse som ett överklagande inom en vecka ha vidarebefordrat överklagandet till länsrätten.

Även med beaktande av de rutiner som Radiotjänst tillämpade vid hantering av överklaganden är handläggningen i det aktuella fallet klandervärd. Utredningen visar att brevet med förfrågan aldrig nådde adressaten varför denne saknade möjlighet att bekräfta sitt önskemål om överklagande. När brevet kom i retur som obeställbart borde Radiotjänst i vart fall vid detta tillfälle ha sänt över överklagandet och handlingarna i ärendet till länsrätten.

Radiotjänst kan inte undgå kritik för sin handläggning.